”Spara dina gamla sjökort!”

28 oktober, 2021 – 10.14

Sjökortslyftet kan bli en säkerhetsfara. Det skriver Jonas Ekblad, författare och navigationslärare, i en kommentar till de nya sjökorten.

“Uppdateringen av sjökorten är oroande. Att en del, fullt farbara, sund täppts igen med blått i de nya sjökorten, kan få stora konsekvenser.

Man kan tycka att det är vettigt att ta det säkra före det osäkra. Om data är det minsta tveksamma så redovisar man djupen så pessimistiskt som möjlig. Det vill säga att man anger djupen i sund som grundare än de kanske är i verkligheten. Det är klart att vi inte tycker om att gå på grund där sjökortet säger att djupet ska räcka till. Men, om man inte med ledning av sjökortet, kan hitta en skyddad hamn för natten är det inte bra. Det kan vara en säkerhetsrisk. Likaså kan det vara en säkerhetsrisk att inte våga gå genom ett sund som egentligen är tillräckligt djupt. Små båtar kan tvingas till en lång och onödig omväg. Om det är blåsigt tvingas de kanske ut på öppet vatten när det egentligen är fullt möjligt att smyga sig fram genom smala sund som har sjö- och vindlä.

Det är svårt att förstå att Sjöfartsverket tror mer på handlodningar från 1700- och 1800-talen och på Lantmäteriverkets grova flygbildstolkningar än på Hydrographicas välrenommerade djupdata.

Det här är inte ett problem enbart för fritidssjöfarten. Taxibåtar, sjöräddningsbåtar, polisen, kustbevakningen, marinen och flera andra behöver sjökort som visar var det går att ta sig fram i trånga skärgårdsvatten.

Nu vandrar sjökortslyftet vidare ner utmed Ostkusten för att, vad det lider, sluta i Strömstad. Och i många av de skärgårdsvattnen kan problemen komma att bli värre eftersom de är dåligt täckta med Hydrographicas kort. Det är bara att hoppas att Sjöfartsverket besinnar sig i dessa trånga skärgårdsområden.

När Bo Hammarberg ringde nu under hösten och påpekade hur Sjökortslyftet täppt igen farbara sund blev jag förvånad. Jag hade inte kollat och upptäckt det. När jag kontaktade flera andra visade det sig att ingen hade upptäckt vad som hänt – ingen på Hydrographica och ingen av mina bekanta skärgårdsbor. Några stridsbåtsnavigatörer hade börjat undra om det blivit något fel på deras navigationsprogram. Det är kanske inte så underligt. De nya sjökorten finns inte som båtsportkort ännu och korten i standardformat är inte så spridda. För att se det hela behöver man gå in på kartvisaren på Sjöfartsverkets hemsida för att se det nya. Eller så måste man ha e-sjökort som är uppdaterade. Den som har Eniros sjökort i sin mobil eller padda kan redan se vad som hänt i de områden som nu täcks av Sjökortslyftet.

Lite av roten till det onda är att Sjöfartsverket anpassar sig till hur e-sjökort ska se ut och tillverkas enligt riktlinjer som är anpassade till den tunga internationella sjöfarten. Frågan är nu om Sjöfartsverket har förmåga att skruva lite på sin tolkning av riktlinjerna?

Det finns sjömän på Verket som förstår problematiken för den mindre sjöfarten i skärgårdar. Det är tråkigt att man inte kan komma fram till en lösning som gör det möjligt att använda Hydrographicas djupinformation där Sjöfartsverket bara har gamla handlodningar. Om man i relevanta farvatten skulle kunna betrakta Hydrographicas djupinformation som tillförlitlig skulle det ju gå att lösa.

Det är bra med riktlinjer och kvalitetsdokument men de måste gå att anpassa till de fartyg farvattnet trafikeras av.

Slutsatsen blir tills vidare: Köp gärna nya sjökort men spara de gamla som referens. Den som har e-sjökort bör försöka spara nuvarande minneskorten för att kunna gå tillbaka till de sjökorten om så önskas.

I värsta fall kommer våra gamla sjökort att bli en eftertraktad hårdvaluta i brist på bra nya kort. För att citera något som bland andra Sven Yrvind sagt i ett helt annat sammanhang. ”Man får väl inte säga att det var bättre förr. Men det är sämre nu.”